

Vila

Valašské Meziříčí

TREF-Architekti

Regionální futurismus

Vila má hliníkovou fasádu připomínající krajkou a přibližuje architekturu uměleckému dílu. Když jsou v údolí mlhy, tak to vypadá, jako by z jejich par byla upředena. Snoubí se v ní špičkové technologie, různorodé materiály, stejně jako úcta k tradici.

Vyrostla nedaleko města Valašské Meziříčí, na východě České republiky, odkud je to na hranici se Slovenskem půl hodiny klidné cesty autem. Nachází se v nadmořské výšce okolo sedmi set metrů, v místě, kde svým nejzápadnějším výhonkem začínají Beskydy: sníh se zde drží až do jara. Pro kontext stavby je důležitým prvkem evangelický dřevěný kostelík z konce osmnáctého století, protože podle Zdeňka Trefila, autora vily, zosobňuje dualitu exteriéru a interiéru, která je pro valašskou architekturu příznačná. Jinými slovy: vnitřek se sice liší od vnějšku, ale přesto spolu dohromady vytvářejí architektonický soulad, což je princip, který se do zajímavého domu od samého začátku tvorby snažil vtělit. Mimochodem, v kostelíku působil v letech 1875 až 1895 farář Jan Karafiát, autor pohádkové

knihy Broučci, která je v Česku pokládána za svého druhu kultovní dílo.

Zdeněk Trefil se narodil ve Valašském Meziříčí, odkud pochází řada nadaných architektů, kupříkladu Josef Místecký, Václav Hilský, Richard Podzemný, Antonín Tenzer, Zdeněk Plesník či Ladislav Vrátník nebo Jaroslav Kadlec. Co jméno, to v České republice pojem. Je absolventem zdejší Střední průmyslové školy stavební, která navázala na tradici někdejší Odborné školy pro zpracování dřeva ve Valašském Meziříčí: šlo o druhou střední školu na Valašsku vůbec a první školu umělecko-průmyslového zaměření na Moravě. Za svého mentora pokládá architekta Petra Žerta, který jej na „stavebce“ nejsilněji ovlivnil. Ve studiu pak pokračoval na Fakultě architektury VUT Brno a potom ještě ve Švýcarsku na prestižní ETH v Curychu u profesora Maria Campiho. Pracoval v ateliéru Jiřího Oplatka v Basileji, kde s úspěchem navrhoval bytové domy, nicméně se rozhodl vrátit domů. Chtěl být jako Luigi Snozzi nebo Gion Caminada a ovlivňovat architekturu v regionu, k němuž má nejbližší vztah – a jemuž také nejlépe rozumí. V roce 1998 si proto otevřel vlastní ateliér ve Valašském Meziříčí. Plán mu vyšel. V roce 2005 získal Grand Prix Obce architektů za Dům na půl cesty

v kategorii nejlepší novostavby; tento minimalistický bytový dům, v němž nezapřel zkušenost ze švýcarského pobytu, byl zařazen do mnoha přehledů zásadních realizací soudobé české architektury jednadvacátého století. Do širšího povědomí se ale prosadil i svými rodinnými domy a vilami, které se vyznačují přehlednou a nekompromisní koncepcí navazující na modernistické tendence. Vila s „krajkovou fasádou“ je prozatím vrcholem jeho díla v oblasti individuálního bydlení.

Výraz domu korunuje trojrozměrná fasáda z perforovaného hliníku, první svého druhu v České republice.

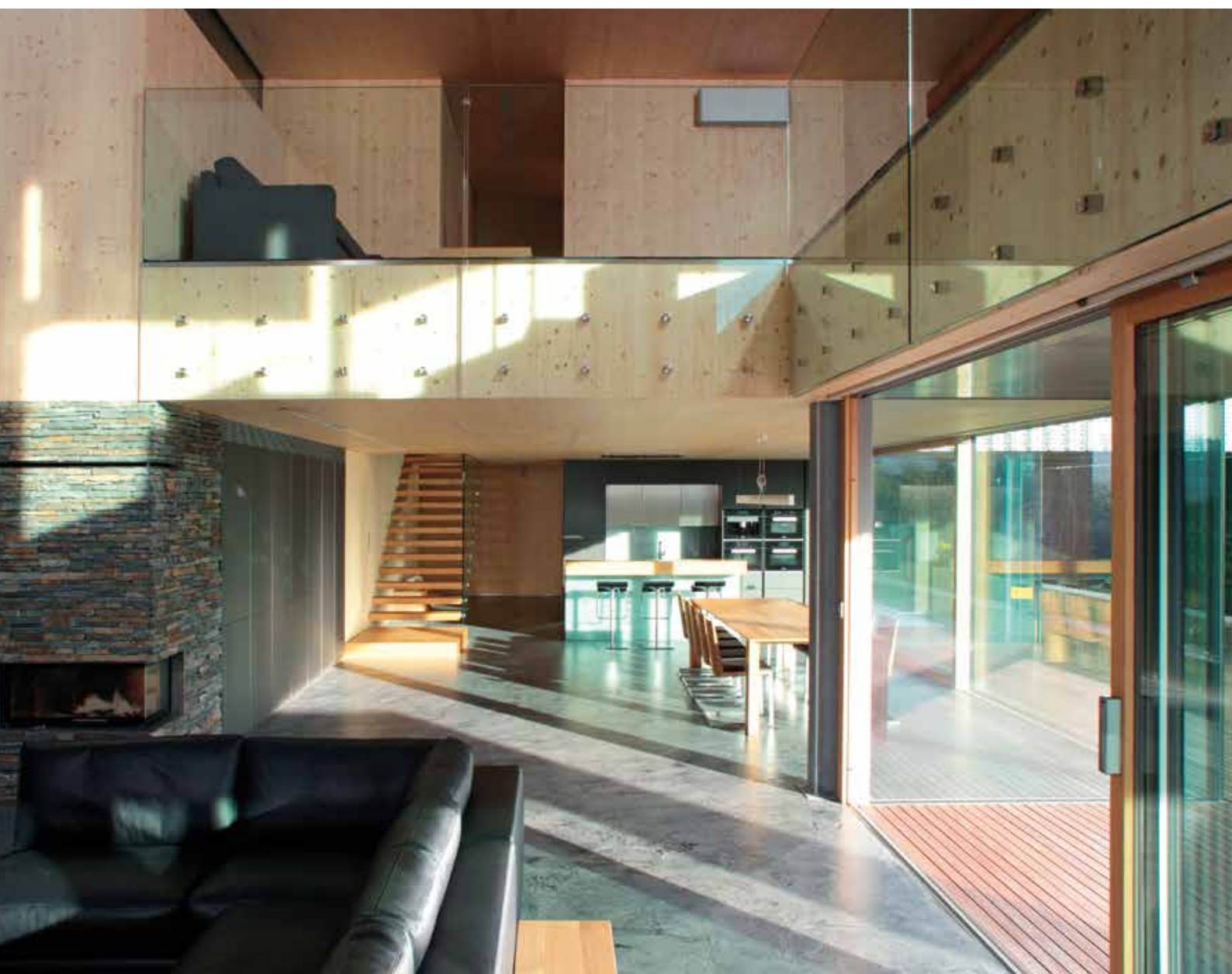
Od investora měl volnou ruku, nebyl ničím omezen – pouze požadavkem na vytvoření reprezentativního, opravdu výjimečného domu: o takovémto „omezení“ sní každý architekt, spíše by se mělo v tomto případě hovořit o požehnání. Stavební práce započaly v roce 2012 a trvaly další dva roky. Jako základní materiál byly použity lepené dřevěné panely podpořené ocelovými nosnými prvky na železobetonové základové desce. Dřevo je ve vile všudypřítomné. Můžete si na ně sáhnout, ale i bez toho je cítíte... je to uklidňující pocit. I když se to nezdá, tak ve své podstatě je vila „dřevěnka“, ale charakterem odpovídající jednadvacátému století. Důraz byl kladen na rozměrná okna propojující vizuálně interiér s exteriérem, čímž budoucím obyvatelům umožnil bezprostředně vnímat genia loci. Dispozice jsou nekomplikované, přehledné a logické. Vila se zařezává do svahu a je dvoupodlažní, přístup vede z venkovního atriového dvora, který je orientován na sever. Soukromá zóna je v horní části, společenská v přízemí, přičemž všechny obytné místnosti jsou obráceny jižním směrem. Hlavní obytný

prostor je otevřený přes dvě podlaží, venku na něj navazuje terasa s bazénem vyhříváným střešními solárními panely. Veškeré topení je ukryto v podlaze, přičemž vytápění obstarává dvojice tepelných čerpadel vzduch-vzduch. Architekt dostal možnost navrhnout také vybavení interiéru: jídelní stůl, židle, stoly v ložnici, koupelnové skříňky, držáky na ručníky, knihovnu a další výbavu. To, že se dbalo na detaily, je viditelné na první pohled. Málokdy se stane, že vznikne pro konkrétní prostor umělecké dílo, zde se jedná o neobvyklý obraz z cortenového plechu od sochaře Jana Zemánka, s nímž Zdeněk Trefil dlouhodobě spolupracuje. Snaha o jednotu domu je patrná i z venkovní brány nebo přístřešku pro popelnice, což jsou věci, na které často nezbývají investiční síly.

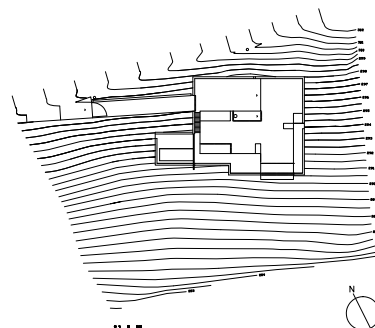
Výraz domu korunuje trojrozměrná fasáda z perforovaného hliníku, první svého druhu v České republice. Architekt takovýto povrch zamýšlel od samého začátku prací na vile. Po dlouhém hledání vhodného dodavatele se rozhodl pro známou německou firmu, neboť zaručovala požadovanou přesnost, která je vzhledem ke skladbě pláště z řady jednotlivých segmentů – vzhledem ke značné ploše fasády – nezbytná. Firma má bohaté zkušenosti s architekturou, například na salonech automobilky Audi. Zdeněk Trefil ji v roce 2013 osobně navštívil, aby se na vlastní oči seznámil se sofistikovaným procesem výroby a jejími možnostmi. „Překvapilo mě, že se jedná z velké části o poctivou ruční práci – obzvláště ve fázi, kdy dochází k trapézování předem ražených plechových tabulí. Proces, kdy dva pracovníci v přesně stanovených polohách a krocích vkládají plech do tvarovacího lisu, měl charakter až tanečního vystoupení.“ Poté, co prozkoumal všechny nabízené typy a vzory, se rozhodl pro typ plechu o šířce vlny 120 mm, který nebyl v době výběru prozatím nikde aplikován – představoval naprostou novinku. Především však odpovídal požadavkům na vilu jako celek, na dodržení čistých linií a pravého úhlu, protože nikde nebylo použito okrouhlých či zaoblených prvků, což se týká jak hmoty domu samotného, tak i volby designových prvků a svítidel. S touto přísně ortogonální koncepcí hliníkové plechy dokonale souzněly a zároveň architektuře dodaly působivou křehkost.

Podstatné je, že fasáda nejenom krásně vypadá, ale slouží také jako slunolam, protože schrání před přehřátím poslední obkladovou vrstvu (z alucobondu) připojenou na tepelnou izolaci, a zároveň jako větrolam. Je tedy naprosto funkční. Není bez zajímavosti, že se dá rozeznat: protože Zdeněk Trefil je také bubeník v rockové kapele, vyzkoušel ji také s paličkami v ruce.

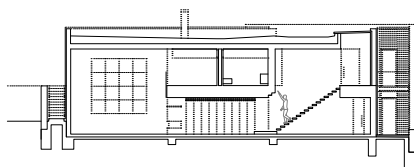
Petr Volf

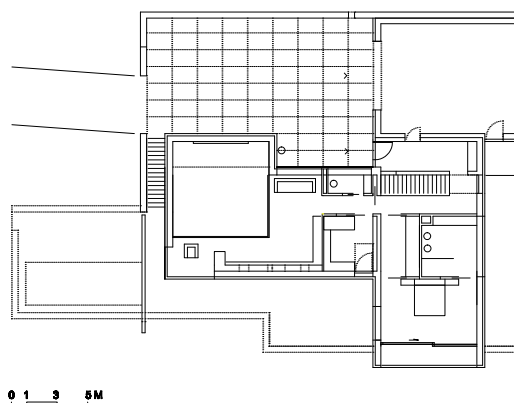

Situácia

Rez pozdĺžny

Pôdorys 1. np

Vila v Beskydch, Valašské Meziříčí

Autor: Zdeněk Trefil / TREF-Architekti

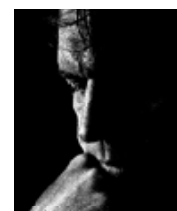
Spolupráca: Petr Ramík, Zoe Malovcová, Patrik Obr, Tomáš Chytka

Projekt: 2007 – 2012, realizácia: 04. 2012 – 09. 2014

Plocha pozemku: 6 500 m², zastavaná plocha: 297 m²

Úžitková plocha: 393 m², obstaný priestor: 1 200 m³

Foto: Robert Žákovič

www.tref-a.cz

Zdeněk Trefil

*1967 Valašské Meziříčí

°1991 FA VUT Brno